

Posudek oponenta bakalářské práce

Titul práce: Dějiny animoterapie v euroamerickém kontextu

Autorka: Marie Konečná
Vedoucí práce: Mgr. Marco Stella

Hodnocená práce se věnuje dějinám a kořenům animoterapie, tedy využití zvířat v terapeutickém smyslu za účelem zlepšení zdravotních, resp. psychických stavů člověka. Práce referuje o starověkých a středověkých dokladech mimořádného významu zvířat a následně, v představení raně novověkých institucí a výzkumů 19. a především 20. století, přechází k popisu současného stavu animoterapeutických možností a vzorů.

Posuzovaná práce je, v dobrém i méně lichotivém smyslu, prací *neproblematickou*. Jde o teoretický bakalářský esej, tedy o práci bez praktického samostatného výzkumu. Sdělení se opírá o rešerši literatury k tématu a co do své povahy je referátem těchto jednotlivých titulů, částečně pak i jejich redakcí. Její velmi silnou stránkou je schopnost pracovat téměř výlučně s anglickou literaturou a potud i schopnost představit tuto literaturu českému čtenáři.

Práce je *neproblematická* ve svých jednotlivinách – jde o pečlivě a důkladně zpracovaný terén animoterapie z perspektivy vývoje a dějin tohoto vztahu člověka a zvířat. Je ovšem *neproblematická* i v tom smyslu, že žádný problém nestanovuje, nemá žádnou otázku, žádné blíže vyznačené téma. Tématem jsou dějiny animoterapie a tyto jsou věcně a neinterpretativně shrnuty a prezentovány (ovšem v míře, v jaké je něco podobného vůbec možné). Alternativou by bylo zapojení takové metodické perspektivy, jež by umožnila kritičtější či věcnější posouzení tvrzení jednotlivých autorů, resp. další konceptualizaci problému. Takovou perspektivou by po mém soudu byla některá z psychoterapeutických teorií či některá z teorií domestikace. Práce touto cestou nejde, naopak se každému podobnému přesahu explicitně vyhýbá (animoterapií se zabývá „obecně“ – s. 11.). Celkově však musím poznamenat, že výsledný dojem je poněkud rozpačitý, což je patrné ze všeho nejvíce na nicneříkajícím úvodu a závěru.

První dvě historické kapitoly nepovažuji za nejpodnětnější část práce – mně osobně není jasné, jaká je věcná vazba mezi kontakty lidí a hadů v Aiskulapově kultu a budoucí animoterapií: problémem je především mechanismus takového léčebného efektu. Jde o totéž, jako kdyby v práci o užitných vlastnostech minerálů figurovala pasáž o prospěšném působení hematitu na srdce či akvamarínu na střeva. Podobně dadaisticky souvisí s animoterapií léčebný účinek svatého mrtvého chrta na děti vesničanů.

Skutečně zajímavá začíná být práce spolu s popisem novověkých institucí využívajících zvířata k terapii. Velikým tématem, které je naznačeno několika větami (s. 30), je vztah k dětem a vztah ke zvířatům, resp. proměna obojího s nástupem 20. století. Zde by se bližší interpretace vyloženě nabízela. Ve zbytku textu je výklad doveden až do současnosti a z prostředí anglo-amerického na kontinentální Evropu a do České republiky. Práce takto dospívá k logickému vrcholu.

Drobné otázky:

Rozumí se „pravěkým slizem“ v citaci z Levinsona (s. 8.) Haeckelův *Urschleim*?

Nesrozumitelná (=zmatená) je věta: „Zmiňuje [Bucke], že psi jsou oceňováni pro své duševní vlastnosti už mnohá léta, což dokazuje již Darwin mnoha anekdotami, které napsal, a hojnými ilustracemi v odpovědích od dětí.“ (s. 31.)

Formálně:

Nezcela sjednocený je úzus přechylování/nepřechylování ženských jmen.

Poměrně velikým problémem je způsob překládání z angličtiny. Apeloval bych předně na větší důslednost v terminologii (např. pet-faciliated [psycho]therapy“ = zvířaty podporovaná terapie [s. 39.] či psychoterapie s pomocí domácích mazlíčků [s. 42.]), na větší cit pro anglisty a mechnicky převzaté obraty („...vynesl celý fenomén v pozornost vědců...“ [s. 36.]) a na lepší zmapování reálií: „sekretář ministerstva vnitra“ (s. 32.) či „docent“ na americké univerzitě (s. 43.). Konečně je třeba mít na paměti, že angličtina si jednoduše může dovolit vyjádřit některé věci jinak než čeština: např. „humánně-animální interakce“ (s. 47.).

Ve výsledku se jedná o neproblematickou práci i v tom smyslu, že nevidím důvod, proč by neměla být obhájena, k obhajobě ji *doporučuji*, byť jen s navrženým hodnocením na pomezí *dobře* a *velmi dobře*.

V Praze dne 7. 10. 2012

Jakub Marek, Ph.D.